

Betere kansen

Het komende kabinet staat voor een grote opgave. Het moet ingrijpende maatregelen nemen om onze samenleving economisch en maatschappelijk gezond te houden. Dat lukt alleen als de capaciteiten van alle burgers in ons land volledig worden benut. Dat gebeurt nu veel te weinig.

In Nederland leven ruim twee miljoen mensen met een chronische ziekte of handicap. Velen van hen zijn maatschappelijk en economisch minder actief dan zij willen en kunnen zijn. Zij staan langs de kant omdat de samenleving onvoldoende rekening met hen houdt. Dat is economisch gezien niet slim. Het maakt mensen onnodig afhankelijk van voorzieningen en uitkeringen. Daardoor draait onze samenleving niet op volle kracht.

Dat kan en moet beter...

Vijf politieke wensen van chronisch zieken en gehandicapten

De CG-Raad doet hier vijf voorstellen om de participatie en zelfredzaamheid van burgers met een beperking te vergroten. Sommige maatregelen leveren meteen een besparing op. Andere vergen eerst een investering maar ook die betalen zich uiteindelijk dubbel en dwars terug.

1. Geef iedereen gelijke rechten én plichten

Participatie van alle burgers begint vanzelfsprekend met gelijke rechten en gelijke plichten voor iedereen. Een handicap of chronische ziekte mag nooit een reden zijn om mensen uit te sluiten.

Aan iedereen mag worden gevraagd om een bijdrage aan de samenleving te leveren, maar dan moet ook iedereen daartoe in staat worden gesteld. Vreemd genoeg heeft gelijke behandeling van mensen met een beperking in Nederland nog steeds geen volledige wettelijke basis. Het wordt tijd om die achterstand in te lopen.

Wat kan de politiek doen?

- Zo snel mogelijk het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap ratificeren.
- De Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte volledig in werking stellen. Dat betekent dat de uitbreiding met goederen en diensten snel geheel wordt gerealiseerd. De uitbreiding met openbaar vervoer treedt zo snel mogelijk in werking.

2. Creëer betere kansen op werk

Het komende kabinet kan veel winst boeken door de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking te verhogen en zo het arbeidspotentieel van de samenleving veel beter te benutten. Dit is economisch gezien zeer belangrijk, ook met het oog op de vergrijzing.

Nu staan er tegenover een 65-plusser vier Nederlanders die in potentie kunnen werken; over dertig jaar zijn dat er nog maar twee. Dus een hoge arbeidsparticipatie is bittere noodzaak. Bovendien neemt dan ook de uitkeringsafhankelijkheid af.

Verbetering van de arbeidsparticipatie begint bij het onderwijs. Het onderwijs helpt jongeren met een beperking nog onvoldoende om het maximale uit hun mogelijkheden te halen. Als dat verandert, krijgen duizenden jongeren nieuwe kansen en nieuw perspectief. Zowel regulier als speciaal onderwijs kan daaraan bijdragen. Reguliere scholen door ieder kind met een beperking als vanzelfsprekend te verwelkomen. Speciale scholen door kinderen

met een beperking goed voor te bereiden op een beroepsleven. Het moet normaal worden dat deze kinderen met een volwaardig diploma de school verlaten.

Iedereen heeft de taak om naar vermogen in eigen onderhoud te voorzien. Alleen voor mensen die dat echt niet kunnen, is er het vangnet van een uitkering. Maar deze plicht om te werken, kan alleen in praktijk worden gebracht als werkgevers ook bereid zijn om meer mensen met een beperking aan het werk te helpen. En de overheid moet dat zo goed mogelijk ondersteunen. Met zo weinig mogelijk bureaucratische rompslomp voor werkgever en werknemer. Vermindering van bureaucratie en vereenvoudiging van regels leveren forse besparingen op.

Wat kan de politiek doen?

- De verhoging van de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking expliciet vaststellen als kabinetsdoel.
- Voor reguliere scholen een acceptatieplicht instellen voor kinderen met een beperking.
- De bestaande rugzakregeling voor leerlingen met een beperking verbeteren. Leerlingen en hun ouders kunnen daarmee bij de onderwijsinstelling van hun keuze de ondersteuning krijgen die nodig is.
- Landelijke en gemeentelijke overheden een voorbeeld-functie laten vervullen bij het in dienst nemen van mensen met een beperking door streefgetallen te formuleren en te realiseren.
- Wet- en regelgeving op het gebied van re-integratie en arbeidsondersteuning vereenvoudigen. Waardevolle instrumenten zoals de Wsw en de Wajong kunnen daardoor worden verbeterd, in plaats van afgeschaft.
- Werk moet lonen: het wettelijk minimumloon geldt ook voor mensen met een functiebeperking. Mensen die naar vermogen werken krijgen minimaal minimumloon.
- De mogelijkheden voor vrijwilligerswerk verbeteren, zodat mensen met een beperking meer kansen krijgen om werkervaring op te doen.

3. Realiseer zo snel mogelijk **integrale indicatiestelling**

Het komende kabinet kan geschiedenis schrijven door integrale indicatiestelling in te voeren. Nu bestaan er talloze regelingen voor mensen met een beperking. Om vast te stellen of iemand aanspraak kan maken op ondersteuning of voorzieningen maakt elke regeling gebruik van een eigen keuring (indicatiestelling) met eigen standaarden, die elkaar soms tegenspreken.

Hierdoor wordt er heel veel dubbel werk gedaan. Het resultaat is veel bureaucratische rompslomp en onnodig hoge kosten. En voor de betrokken mensen levert het veel frustratie op. Zij krijgen steeds deeloplossingen aangeboden die zelden zijn toegespitst op hun specifieke situatie.

Integrale indicatiestelling maakt het mogelijk om de effecten van een beperking veel beter te compenseren. Het leidt tot maatwerk dat werkelijk aansluit bij de hele levenssituatie. Dat levert zowel voor mensen met een beperking als voor de overheid enorme voordelen op. Het vergroot de effectiviteit van beleid en vermindert de totale aanspraak op voorzieningen.

Wat kan de politiek doen?

- Integrale indicatiestelling als te verwezenlijken kabinetsdoel vaststellen.
- Direct aan het begin van de nieuwe kabinetsperiode een plan opstellen om integrale indicatiestelling in Nederland te realiseren.
- De samenhang en afstemming tussen de verschillende regelingen verbeteren.

4. Wees **zuinig op** het goede ^{in de} **zorg**

De zorg staat in Nederland op een hoog peil. Veel Nederlanders kunnen dankzij adequate zorg een menswaardig bestaan leiden en maatschappelijk actief blijven. Deze zorg draagt in sterke mate bij aan het goed functioneren van onze samenleving. Bezuinigen hierop levert in eerste instantie misschien een besparing op, maar kost uiteindelijk meer dan het oplevert.

Het nieuwe kabinet moet zich het grote belang van toegankelijke en betaalbare zorg goed realiseren. Kostenbesparingen kunnen het best worden gerealiseerd door verbeteringen in de uitvoering. De toegankelijkheid van de zorg beperken voor mensen met een chronische ziekte of handicap levert slechts schijnbesparingen op. Het ontnemt burgers hun mogelijkheden om maatschappelijk te participeren en dwingt hen in een afhankelijke rol. Bovendien verschuift de zorgvraag vaak naar andere terreinen.

Het is zaak om het goede in de zorg te behouden. Onderlinge solidariteit moet het basisprincipe blijven. Daarbij hoort dat medisch noodzakelijke zorg in het basispakket zit. Ook moet de acceptatieplicht voor verzekeraars van mensen met een beperking goed geregeld zijn. En activiteiten met een winstoogmerk zijn onacceptabel als kwetsbare mensen daardoor worden uitgesloten.

Wat kan de politiek doen?

- Garandeer een fatsoenlijke langdurige zorg voor mensen die het nodig hebben en dat niet zelf kunnen regelen. Bied zorgaanspraken die gericht zijn op wat mensen niet meer zelf kunnen.
- Geen overdracht van de AWBZ naar zorgverzekeraars of gemeenten als niet spijkerhard vaststaat dat dit duidelijke verbeteringen oplevert.
- Houd de benodigde zorg en voorzieningen toegankelijk en betaalbaar onder andere door een inkomensafhankelijk maximum vast te stellen voor het totaal aan eigen bijdragen.
- Ontwikkel beleid voor zeldzame aandoeningen.
- Voer een eigen risico naar draagkracht in voor de Zorgverzekeringswet, waarbij chronisch zieken en gehandicapten gericht worden gecompenseerd.
- Stimuleer de ontwikkeling van zorgstandaarden waarbij sprake is van cliëntenparticipatie.
- Maak een pas op de plaats met preferentiebeleid, zolang het huidige beleid nog niet is geëvalueerd.
- Versterk de derde partijrol van patiënten- en gehandicaptenorganisaties onder andere door een gelijk speelveld te creëren ten opzichte van andere (markt)partijen.

5. Maak ^{de} **samenleving** toegankelijk

Investeren in toegankelijkheid betekent een enorme economische impuls. Een toegankelijke samenleving stelt haar burgers in de gelegenheid zelfstandig te reizen, te winkelen, uit te gaan, websites te bezoeken, opleidingen te volgen en ga zo maar door. Dit ideaal is echter nog lang niet bereikt.

Het openbaar vervoer is slecht toegankelijk voor veel mensen met een beperking. Hetzelfde geldt voor woningen, winkels, theaters, openbare gebouwen en websites (zelfs die van overheden).

Deze ontoegankelijkheid kan vaak makkelijker en eenvoudiger worden verholpen dan gedacht. Verder is het van groot belang dat nieuwe gebouwen, treinen en andere voorzieningen vanaf het begin voor iedereen toegankelijk worden ontworpen en gebouwd. Dat is veel goedkoper dan aanpassingen achteraf.

Een toegankelijke samenleving is ook een uitkomst voor mantelzorgers. Zij moeten nu hulp bieden bij allerlei activiteiten. Dat is dan minder vaak nodig. Een toegankelijke samenleving vergroot de vrijheid en mogelijkheden van mensen met een beperking. Verder is een goede toegankelijkheid ook noodzakelijk met het oog op de sterk groeiende groep ouderen. Zij kunnen dan langer zelfstandig blijven.

Wat kan de politiek doen?

- Het openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk maken. Ervoor zorgen dat zelfstandig reizen in het openbaar vervoer vanaf uiterlijk 2020 overal mogelijk is. De bruikbaarheid van de OV-chipkaart voor mensen met een beperking direct verbeteren.
- De eisen voor de toegankelijkheid van openbare ruimte en (openbare) gebouwen verscherpen.
- Beter toezien op de naleving van de toegankelijkheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit. De handhaving verbeteren.
- Websites van gemeenten en rijksoverheid voor iedereen toegankelijk maken.